

RADA VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY

Materiál na 3. zasadnutie rady
Bod č. 12

Informácia o aktuálnych legislatívnych procesoch v oblasti práv národnostných menšín

---

Podnet:

Plán činnosti rady na rok 2025

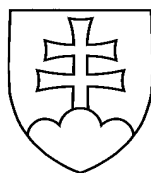
Obsah materiálu:

1. Návrh uznesenia
2. Predkladacia správa
3. Vlastný materiál

Predkladá:

Ákos Horony
podpredseda Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny

Bratislava január 2026

NÁVRH UZNESENIA RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY

č. ....

z 21. januára 2026

TÝKAJÚCE SA CELEJ RADY

**k Informácii o aktuálnych legislatívnych procesoch v oblasti práv národnostných
menšín**

Rada vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny

A. berie na vedomie

A.1 Informáciu o aktuálnych legislatívnych procesoch v oblasti práv národnostných menšín

Bratislava január 2026

Predkladacia správa

Materiál *„Informácia o aktuálnych legislatívnych procesoch v oblasti práv národnostných menšín“* predkladá podpredseda Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny (ďalej len „rada“) v súlade s Plánom činnosti rady na rok 2025. Cieľom je poskytnúť členkám a členom rady informáciu o aktuálnych legislatívnych procesoch v oblasti práv národnostných menšín.

Informácia o aktuálnych legislatívnych procesoch v oblasti práv národnostných menšín

V období od posledného zasadnutia rady prebehlo alebo sa začalo niekoľko legislatívnych procesov, ktoré sa dotýkajú práv príslušníkov národnostných menšín:

Balík školských zákonov

Mimoriadne významným bol balík školských zákonov z dielne Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVaM SR“), ktorý sa v rôznych aspektoch dotýka práv príslušníkov národnostných menšín v oblasti vzdelávania. Uvedené zákony boli Národnou radou Slovenskej republiky prijaté dňa 21. októbra 2025.

Z hľadiska práv príslušníkov národnostných menšín išlo predovšetkým o zákon č. 321/2025 Z. z. o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 322/2025 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení, zákon č. 323/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), ako aj zákon č. 324/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch.

K návrhom týchto zákonov uplatnil Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny (ďalej len „ÚSVNM“) v rámci medzirezortného pripomienkového konania (ďalej len „MPK“) viacero pripomienok:

- Zrušenie povinnosti výučby druhého cudzieho jazyka pre žiakov národnostných škôl; pripomienka bola akceptovaná.
- Umožnenie bilingválneho vzdelávania v kombinácii menšinový jazyk – cudzí jazyk; pripomienka bola akceptovaná.
- Technické a terminologické úpravy súvisiace s umožnením bilingválneho vzdelávania uvedeného vyššie; pripomienky boli akceptované.
- Systematické uvádzanie zaužívaných zemepisných názvov v učebniciach v menšinovom jazyku aj v menšinovom jazyku; pripomienka nebola akceptovaná a výsledné znenie zákona je v tejto oblasti ešte reštriktívnejšie, než bol pôvodný návrh MŠVVaM SR (v edukačných publikáciách vydávaných v jazyku menšiny sa geografické názvy na kartografických dielach od roku 2008 vôbec nemôžu uvádzať vedľa štátneho jazyka aj v jazyku menšiny)
- Výnimka z kvalifikačných požiadaviek pre odborníkov pôsobiacich v národnostných školách na základe medzinárodných dohôd; pripomienka nebola akceptovaná.
- Dočasné uznanie prvostupňového vysokoškolského vzdelania odborných zamestnancov za postačujúce po dobu štyroch rokov s cieľom zmiernenia personálneho nedostatku v národnostných školách; pripomienka nebola akceptovaná.
- Štvorročný odklad povinnosti preukázania znalosti štátneho jazyka odborných zamestnancov; pripomienka nebola akceptovaná.
- Umožnenie existencie organizačných zložiek škôl mimo územia kraja s cieľom reflektovať špecifiká osídlenia území obývaných príslušníkmi menšín; pripomienka nebola akceptovaná.

- Možnosť uvádzať názov obce v menšinovom jazyku v rámci názvu školy s menšinovým vyučovacím jazykom v menšinovom jazyku aj v prípade obcí nenachádzajúcich sa na zozname podľa nariadenia vlády SR č. 35/2023 Z. z.; pripomienka nebola akceptovaná.
- Možnosť uvádzať názov obce v menšinovom jazyku v rámci názvu školy v menšinovom jazyku aj v prípade škôl s vyučovacím jazykom slovenským a s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny (takúto možnosť mali totiž iba školy s výlučne menšinovým vyučovacím jazykom); pripomienka nebola akceptovaná.
- Možnosť uvádzať názov školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny aj v menšinovom jazyku; pripomienka nebola akceptovaná.
- Možnosť uvádzať názov spojených škôl s organizačnou zložkou s menšinovým vyučovacím jazykom aj v jazyku menšiny; pripomienka nebola akceptovaná.
  - o Do finálneho znenia zákona však bolo zapracované ustanovenie, podľa ktorého sa názvy spojených škôl s vyučovacím jazykom menšiny uvádzajú v plnom rozsahu dvojjazyčne, čím sa v prípade týchto škôl zabezpečilo široké uplatňovanie menšinového jazyka pri názvoch týchto škôl (§ 39 ods. 2 druhá veta zákona č. 321/2025 Z. z. o školskej správe).
- Zavedenie možnosti prihladenia na špecifické podmienky a na podniknuté kroky školy na zabezpečenie alebo zvyšovanie odbornosti vyučovania v prípade hrozby zníženia normatívneho príspevku pre školy s personálnym deficitom; pripomienka nebola akceptovaná.
- Zachovanie veľkostného koeficientu financovania škôl s cieľom podporiť udržateľnosť malých národnostných škôl; pripomienka nebola akceptovaná (veľkostný koeficient sa má úplne zrušiť do konca roku 2030).
- Zakotvenie práva na prístup k poradenským službám v materinskom jazyku; pripomienka nebola akceptovaná v navrhovanom znení, do zákona však bolo zapracované právo dieťaťa na odbornú pomoc v materinskom jazyku.
- Informovanie splnomocnencov vlády pre národnostné menšiny a rómske komunity o plánovanom zápise a výmaze národnostných škôl do/zo zoznamu; pripomienka nebola akceptovaná.

Nariadenie vlády, ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia

V priebehu novembra zverejnilo MŠVVaM SR návrh nariadenia vlády, ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia. Návrh počítal so znížením hodnôt zvýšených koeficientov pre ZŠ s počtom žiakov do 250 (napr. hodnota koeficientu pre školy s počtom žiakov do 150 sa mal znížiť z 1,495 na 1,35, pričom koeficienty pre školy s počtom žiakov od 151 do 249 sa mali tiež pomerne znížiť). ÚSVNM vzniesol pripomienku k návrhu nariadenia vlády, v ktorej navrhoval jeho úpravu tak, aby nedošlo k zníženiu koeficientov oproti pôvodným koeficientom, alternatívne navrhoval doplniť osobitné ustanovenie pre národnostné školy, ktoré zaistí zachovanie rozsahu finančnej podpory na úrovni porovnateľnej s pôvodnými koeficientmi. V rámci dohodovacieho konania bol splnomocnenec vlády pozvaný na stretnutie s predstaviteľmi MŠVVaM SR. Ministerstvo po MPK navrhlo v porovnaní s pôvodným zámerom miernejší pokles koeficientov tak, aby hodnota zvýšeného koeficientu začínala na úrovni 1,42 pre ZŠ do 150 žiakov. MŠVVaM SR tiež informovalo ÚSVNM, že podmienky dofinancovania škôl v dôsledku zníženia veľkostného koeficientu sa majú upraviť vo vzájomnom memorande medzi MŠVVaM SR a subjektami zastupujúcimi záujmy príslušných škôl.

ÚSVNM na stretnutí poukázal na to, že skutočným problémom, ktorý prináša zníženie a postupné zrušenie veľkostného koeficientu do roku 2030 zakotvené v zákone č. 322/2025 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení, je jeho neprimeraný dopad na národnostné školy. Finančné prostriedky, ktoré budú školám odobraté v dôsledku zníženia koeficientov, zasiahnu národnostné školy výrazne viac než školy s vyučovacím jazykom slovenským, keďže podstatne vyšší podiel národnostných škôl patrí do kategórie škôl s nižším počtom žiakov, na ktoré sa zvýšené koeficienty vzťahujú. Ak sa suma finančných prostriedkov odňatá národnostným školám v dôsledku zníženia koeficientov prepočíta na počet žiakov navštevujúcich tieto školy a rovnaký výpočet sa vykoná pri školách s vyučovacím jazykom slovenským, vznikne zjavný nepomer, ktorý preukazuje, že uvedené opatrenie postihuje národnostné vzdelávanie neporovnateľne intenzívnejšie, než väčšinové školstvo.

Z tohto dôvodu ÚSVNM navrhol, aby ministerstvo vytvorilo osobitný kompenzačný mechanizmus, ktorý by túto disproporciu medzi národnostnými a väčšinovými školami eliminoval, keďže v opačnom prípade môže mať predmetné opatrenie charakter nepriamej diskriminácie. Zástupcovia MŠVVaM SR na stretnutí uviedli, že predloženým argumentom rozumejú a považujú ich za vecne opodstatnené, neprislúbili však vytvorenie spomínaného kompenzačného mechanizmu. Zároveň deklarovali, že cieľom ministerstva je prostredníctvom financovania motivovať školy k racionalizácii školskej siete a že financovanie regionálneho školstva sa má do roku 2030 ešte meniť, pričom ďalšie úpravy nemožno vylúčiť. Predmetné nariadenie vlády bolo schválené vládou SR 17. decembra 2025 ako nariadenie vlády SR č. 412/2025 Z. z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia.

Návrh zákona o obecnej polícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov

V priebehu novembra 2025 predložilo Ministerstvo vnútra SR do MPK návrh nového zákona o obecnej polícii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (LP/2025/649), ktorý sa v čase spracovania tejto informácie nachádza v štádiu vyhodnocovania MPK a doposiaľ nebol prijatý.

ÚSVNM po oboznámení sa s návrhom zákona identifikoval, že v predloženom znení absentuje právna úprava, ktorá je v súčasnosti obsiahnutá v § 22 ods. 6 a § 22a ods. 1 platného zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii, a ktorá umožňuje uvádzanie nápisov „OBEČNÁ POLÍCIA“ alebo „MESTSKÁ POLÍCIA“ na rovnošatách a vozidlách obecnej polície aj v jazyku národnostnej menšiny v obciach podľa osobitného predpisu.

Nezakotvenie tejto možnosti v novom zákone by v praxi znamenalo zrušenie doterajšieho oprávnenia používať menšinové jazyky pri označovaní obecnej polície, čím by došlo k regresu v oblasti jazykových práv príslušníkov národnostných menšín. Takýto stav by bol nekoncepčný z pohľadu vnútroštátnej právnej úpravy používania jazykov národnostných menšín, keďže zákon č. 184/1999 Z. z. v obdobných situáciách ukladá povinnosť alebo umožňuje používanie menšinových jazykov pri označovaní orgánov obce a pri úradnej činnosti.

Z uvedených dôvodov ÚSVNM v rámci MPK navrhol, aby ministerstvo zvážilo zavedenie povinnosti uvádzania nápisu „OBEČNÁ POLÍCIA“ alebo „MESTSKÁ POLÍCIA“ spolu s názvom obce v jazyku národnostnej menšiny v obciach podľa § 2 ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z., pričom dodal, že je nutné aspoň ponechať existujúcu možnosť uvádzania týchto označení v menšinovom jazyku, v opačnom prípade dôjde totiž k ich efektívnemu zákazu. Splnomocnenec vlády zároveň adresoval túto pripomienku zodpovednej štátnej tajomníčke, pani Lucii Kurilovskej, aj vo forme

listu. V čase spracovania tejto informácie sa vyhodnotenie uvedenej pripomienky zo strany predkladateľa ešte neuskutočnilo.

Návrh zákona o národnostných menšinách

V období od posledného zasadnutia rady pokračoval ÚSVNM s prácami na príprave zákona o národnostných menšinách. V júni 2025 sa aktualizoval návrh legislatívneho zámeru z roku 2020 a vytvoril sa predbežný zámer zákona, ktorý bol zaslaný dotknutým rezortom na pripomienkovanie. K návrhu sa vyjadril legislatívny odbor Úradu vlády SR, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity aj Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (ďalej len „MZVEZ SR“). Z odborného hľadiska boli posudzované najmä návrhy ÚSVNM formulované v predbežnom zámere, ktoré by mali zásadnejší význam z pohľadu postavenia a participácie národnostných menšín, napr.:

- podporné mechanizmy na účasť národnostných menšín na zákonodarnej moci (nešlo o jedno konkrétne opatrenie, boli skloňované viaceré možnosti, vrátane zníženého kvóra pre národnostné politické strany, alebo hovorcov za národnostné menšiny);
- rady jednotlivých národnostných menšín ako ich najvyšších reprezentatívnych orgánov;
- menšinové samosprávy na miestnej alebo regionálnej úrovni.

25. septembra 2025 sa uskutočnilo druhé zasadnutie pracovnej skupiny, ktorej ústredným bodom sa stala otázka ústavnosti podporných mechanizmov na účasť národnostných menšín na zákonodarnej moci. Legislatívny odbor Úradu vlády SR zaujal stanovisko, podľa ktorého nie je možné zaviesť akýkoľvek podporný mechanizmus bez zmeny ústavy. MZVEZ SR sa stotožnilo s názorom legislatívneho odboru Úradu vlády SR, že zníženie volebného kvóra pre národnostné politické strany pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky by nebolo v súlade s platným znením Ústavy SR.

Súbežne s prípravou predbežného legislatívneho zámeru vznikali aj analytické podklady k otázkam, ktoré sú z hľadiska budúcej právnej úpravy významné. Tieto materiály majú za cieľ poskytnúť odborné východiská pre prípravu zákona a podporiť diskusiu o možných riešeniach. MZVEZ SR v spolupráci so zastupiteľskými úradmi pripravilo prehľad obdobných zákonných úprav v členských štátoch EÚ. Zároveň boli vypracované materiály o podpore účasti národnostných menšín na zákonodarnej moci a o právnom postavení jazykov národnostných menšín vo vybraných krajinách.